

Punkt særlig henvise til, hvad det ærede Medlem fra Møen (Woffen) har omtalt i den store Husmandsreform. Hvis virkelig den Landbokommission, som der arbejdes paa — og Tanken om den har, saavidt jeg ved, mødt Velvilje fra alle Sider — bliver nedsat, og der kommer et Resultat af Betydning ud af den, vil der blive Brug for Pengemidler i et Omfang som til ingen anden social Reform, og dette er naturligt nok, da der her er Tale om den største sociale Reform, som Nutiden i det hele taget har at arbejde paa her i Landet. Under disse Vilkaar vil jeg altsaa for mit Vedkommende gaa med til at arbejde paa en Brændevinskat; men jeg vil ikke gjøre det under de Vilkaar, som den høje Regering her har opstillet. — Endelig vil jeg til Slut sige et Par Ord om Toldreformen. Dette Forslag her er jo blevet kaldt en Toldreform. Na en Slags Toldreform er det jo, for saa vidt som der ogsaa er optaget en Stump af en Toldrevision i protektionistisk Retning deri; men ganske sikkert mener jeg, at dette Forslag ikke i mindste Maade er en Opfyldelse af det Krav, som fra det ærede Medlem fra Møens Side ved Forelæggelsen af vore Lovforslag forrige Aar blev stillet til den høje Regering, og det vil den høje Regering jo heller ikke selv paastaar, at det i mindste Maade kunde være. Men ikke desto mindre vil jeg benytte denne Lejlighed til at udtale, at hvis vi overhovedet skulle røre ved disse Spørgsmaal, er det en ganske forfærdig Ende, hvorfra man har grebet fat; thi det er ikke Paalæg af ny indirekte Skatter, men en Reform af de bestaaende Toldskatter, vi trænge til. Her er der en virkelig Opgave af stor Betydning for hele Samfundet og ogsaa af særlig stor agrarisk Betydning; den Opgave nemlig at faa den nuværende Toldlovgivning ændret i den Retning, som man vel uden Overdrivelse kan sige, at omtrent de 90 Procent af Befolkningen her i Landet ere enige om, at den bør ændres i. Saaledes nemlig, at den skrigende Uretfærdighed, som er i vor Toldlovgivning, og hvorved nogle, i Forhold til den hele Befolkning, ganske faa begunstiges paa det store Flertals Beslutning, høves eller i alt Fald udjævnes saa meget som muligt. Der er vist i dette Ting ikke en eneste, som vil kræve en egentlig radikal Toldreform; der er næppe nogen, som vil fordrø, at de Virksomheder, som ere voksende op under Bestyrelsen, og som have troet fremdeles at kunne regne paa i alt Fald nogen Bestyrelse, pludselig helt skulle undrages denne. De Reformere, som man i Tidens Løb har arbejdet for her i Tinget,

have bestandig været af en ganske anden, af en mæglende og forsonende Bestyrelse. De ere gaaede ud paa at bevare Bestyrelsen, men at regulere den paa en forstandig Maade, saaledes at Bestyrelsesstatterne komme mere til at svare til Priserne paa Produkterne, idet jo Bestyrelsen nemlig er vokset betydelig i Tidens Løb alene ved Priserne Falden, og saaledes, at den kommer til at gøre mere Ret og Skel mellem de forskellige Samfundsklasser indbyrdes, saa at ikke enkelte Erhvervsgrupper bestandig skulle udbytte de andre til Fordel for sig, og saaledes endelig, at alt skulde foregaa jævnt og gradvis uden pludselig Omstyrrelse af formentlig bestaaende Rettigheder. Den højtærede Finansminister badlede os her i Tinget og særlig det ærede Medlem fra Møen for altsaa absolut og uroffelig at hænge ved disse Frihandels teorier, og han sagde, at det dog i alt Fald var vel meget af det gode, at man gjorde disse Frihandels teorier gældende ikke blot over for en fuldstændig Toldreform, men ogsaa, naar der kun var Tale om en partiel. Jeg forstaaer meget vel, at det kunde være særdeles bekvemt for den højtærede Minister, som jo er udprøvet Bestyrelsesmand, om man her i Tinget vilde gaa ind paa efterhaanden at omforme Toldtariffen i protektionistisk Retning gennem partielle Toldreformer. Den højtærede Minister kunde saa give sig god Tid, og saa vilde han efterhaanden se en fuldstændig ny protektionistisk Toldreform stige op af alle disse partielle Toldreformers Raas. Den ærede Minister maa huske, at vi ikke kunne raisonnere paa samme Maade som han, da vi jo mene, at en Toldreform bør gaa i Retning af en Udjævning af Forholdene, i Retning af at mindste noget paa de stærke Byrder, som Bestyrelsen lægger paa det overvejende Flertal af Befolkningen, og da vi maa fastholde dette Synspunkt, baade naar det gælder en partiel og naar det gælder en fuldstændig Toldreform. Her mener jeg altsaa, vi ere naaede til det Punkt, hvor der egentlig bør tages fat, naar man overhovedet vil ændre noget ved vor indirekte Beskatning. Saa bør Arbejdet rettes henimod en forstandig, maadeholden og retfærdig Toldreform, og jeg tror, at Betingelserne for at opnaa en saadan maa ske i visse Henseender ere bedre nu, end de før have været. Et stort Strids-spørgsmaal, som jo i Aaringer har ligget de to Ting imellem, Spørgsmaalet om Kompensation, har ved Tidernes Ugunst mistet meget af sin Betydning: Hvor intet er, har Rejseren sin Ret forloren, siger man. Jeg tror ikke, at der mere vil opstaa hynderlig heftige Stridigheder om Kompensations-spørgs-